

**RJEŠENJA I BODOVANJE UČENIČKIH ODGOVORA – VIII. RAZRED
XXVIII. NATJECANJE IZ HRVATSKOGA JEZIKA (2023.)
ŽUPANIJSKA RAZINA**

Ispit ima **37 zadataka**. Točni odgovori vrijede ukupno **90 bodova**. Bodovna vrijednost zadatka navedena je u kvadratiću kraj zadatka. **Moguće točno rješenje ili druga točna rješenja navedeni su u zagradama ili odvojeni kosom crtom.**

1. zadatak

1. Poljički statut pisan je **hrvatskom inačicom ćirilice / hrvatskom ćirilicom / ćirilicom / bosančicom / bosanicom.**

2. Vinodolski zakon glagoljični je zbornik pravnih normi iz **1288.** godine.

- Zadatak vrijedi **2 boda** jer treba ispraviti dvije netočne tvrdnje. Svaka prepisana tvrdnja s točno ispravljenom pogrešnom činjenicom vrijedi jedan bod.
Pogreškom se smatra ako se u prepisanoj tvrdnji niječe njezina točnost, ali se ne ispravlja pogrešna činjenica u njoj (npr. *Poljički statut nije pisan inačicom hrvatske glagoljice.*) **ili ako su nove činjenice koje učenik navodi samo djelomično točne** (npr. *Vinodolski zakon latinični je zbornik pravnih normi iz 1288. godine.*).

2. zadatak

c)

- Zadatak vrijedi **1 bod.**

3. zadatak

b)

- Zadatak vrijedi **1 bod.**

4. zadatak

redni broj	tekst	autor
2.	<i>Disertatia iliti Razgovor darovan gospodi poklisarom</i>	(grof) Janko Drašković
3.	<i>Pravopisz</i>	Ljudevit Gaj
4.	<i>Osnova slovnice slavjanske narječja ilirskoga</i>	Vjekoslav (Věkoslav) Babukić
1.	<i>Kratka osnova horvatsko-slavenskoga pravopisa</i>	Ljudevit Gaj

- Zadatak vrijedi **5 bodova**.
Za točno određen redoslijed objavljivanja tekstova dobiva se 1 bod.
Za svako točno navedeno ime i prezime autora uz naslov teksta dobiva se 1 bod.

5. zadatak

Prva hrvatska tiskana knjiga Misal po zakonu rimskoga dvora otisnuta/otisnut je samo 28 godina nakon Gutenbergove Biblije. / Prva hrvatska tiskana knjiga „Misal po zakonu rimskoga dvora” otisnuta/otisnut je samo 28 godina nakon Gutenbergove „Biblije”.

- Zadatak vrijedi **1 bod**.

6. zadatak

b)

- Zadatak vrijedi **1 bod**.

7. zadatak

a) Antun **Gustav Matoš**, pjesnik, pripovjedač i putopisac, prvi je hrvatski profesionalni književnik i najvažniji pisac hrvatske moderne.

- Ova sastavnica zadatka vrijedi **2 boda**.
Ako su u rečenicu točno upisani svi pravopisni znakovi, dobiva se 1 bod.
Ako su u rečenici točno uporabljena sva velika i mala početna slova, dobiva se 1 bod.

b) Kao dječak pjevao je u dječjem zboru u crkvi sv. Katarine te je, pohađajući školu koja se zvala Glazbena škola Hrvatskoga zemaljskog glazbenog zavoda, naučio svirati violončelo.

- Ova sastavnica zadatka vrijedi **2 boda**.
Ako su u rečenicu točno upisani svi pravopisni znakovi, dobiva se 1 bod.
Ako su u rečenici točno uporabljena sva velika i mala početna slova, dobiva se 1 bod.

c) „Zagreb je, barem za nas Zagrepčane, najljepši grad na svijetu”, izjavio je Matoš o gradu u kojemu je 17. ožujka 1914. i umro.

- Ova sastavnica zadatka vrijedi **2 boda**.
Ako su u rečenicu točno upisani svi pravopisni znakovi, dobiva se 1 bod.
Ako su u rečenici točno uporabljena sva velika i mala početna slova, dobiva se 1 bod.

8. zadatak

pješčani, šćućuren/Šćućuren, pritišće

- Zadatak vrijedi **3 boda** jer ima tri primjera. Svaka točno ispravljena riječ vrijedi 1 bod.

9. zadatak

ni o čemu

- Zadatak vrijedi **1 bod**.

10. zadatak

„Znanje je ono što nam ostaje”, jednom je rekao / rekao je jednom Albert Einstein.
„Nakon što zaboravimo većinu činjenica naučenih u školi.”

ILI

„Znanje je”, jednom je rekao / rekao je jednom Albert Einstein. „ono što nam ostaje nakon što zaboravimo većinu činjenica naučenih u školi.”

ILI

„Nakon što zaboravimo većinu činjenica naučenih u školi”, jednom je rekao / rekao je jednom Albert Einstein. „Znanje je ono što nam ostaje.”

- Zadatak vrijedi **1 bod**. U cijelosti jezično točna rečenica vrijedi 1 bod.

11. zadatak

Blizu je bio svršetak knjige, ali **blizu** svršetka čekala su ga i najveća uzbuđenja.

↓
prilog

↓
prijedlog

- Zadatak vrijedi **2 boda** jer ima dva primjera. Svaka točno određena vrsta riječi vrijedi 1 bod.

12. zadatak

brojiti, opredijeliti se

- Zadatak vrijedi **2 boda** jer ima dva primjera. Svaki točno napisan infinitiv glagola vrijedi 1 bod.
Glagol *opredijeliti* se mora biti napisan kao prijelazni.

13. zadatak

a) ja

b) netko

c) koješta

- Zadatak vrijedi **3 boda** jer ima tri primjera. Svaka zamjenica točno napisana u nominativu vrijedi 1 bod.

14. zadatak

I jd., s. r.

A jd., m. r.

A jd., s. r.

Pismo je napisano **guščjim** perom. Baciš li barem **jedan** pogled na **njega**, prisjetit

G jd., m. r.

A mn., ž. r.

ćeš se njegova **autora**, koji je ispisao **stotine** jednako divnih pisama.

- Zadatak vrijedi **5 bodova** jer ima pet primjera.
Svaka riječ kojoj su točno određeni i padež, i gramatički broj, i gramatički rod vrijedi 1 bod.
Oznaka padeža ne mora biti odvojena zarezom od oznake broja i roda. Priznaju se i sve druge pravopisno točne oznake i kratice: gen., ak., instr.; sg., pl.; m., ž./f, s./n
Kategorije ne moraju biti navedene slijedom padež, broj i rod.

15. zadatak

Tijekom **dviju radionica** bavili smo se **trima romanima** J. R. R. Tolkiena.

- Zadatak vrijedi **2 boda** jer ima dva primjera. Svaka točno oblikovana dopuna (broj i imenica) vrijedi 1 bod.
Pogreškom se smatra ako je uz instrumentalni izraz dopisan prijedlog (s *trima romanima*).

16. zadatak

c)

- Zadatak vrijedi **1 bod**.

17. zadatak

Kad sam uzbuđen, nakon duga iščekivanja, ušao u prostore slavne knjižnice, gotovo pola sata **lutih** među policama toga labirinta knjiga koji **bijaše mirisao / bješe mirisao / je bio mirisao** na stari papir, prašinu i čarolije.

Među naslovima **izblijeđenim(a)** od vremena ubrzo me **obuze** ideja da se iza korica svakoga od njih **prostire** beskrajn svemir riječi i misli. A onda **naidoh** na knjigu svih knjiga.

- Zadatak vrijedi **6 bodova** jer ima šest primjera. Svaki u cijelosti točno oblikovan i uvršten glagolski oblik vrijedi 1 bod.
Pogreškom se smatra svaki gramatički/pravopisno netočan ili nepotpun glagolski oblik (npr. složeni glagolski oblik bez pomoćnoga glagola).

18. zadatak

riječ: **cvrčci**

glasovne promjene: **nepostojani (glas) a / nepostojano a sibilizacija**

- Zadatak vrijedi **3 boda** jer ima tri sastavnice odgovora. Točno ispisana riječ s dvjema glasovnim promjenama vrijedi 1 bod. Svaka točno imenovana glasovna promjena u ispisanoj riječi vrijedi 1 bod.
Redoslijed kojim su navedene glasovne promjene ne utječe na bodovanje.

19. zadatak

roman	apozicija
šetač	subjekt
knjiga	atribut / imenički atribut / imenski atribut
priča	dio predikata / dio imenskog(a) predikata
prijateljstvu	atribut / imenički atribut / imenski atribut

- Zadatak vrijedi **5 bodova** jer ima pet primjera. Svaki točno riješen primjer vrijedi 1 bod. **U četvrtome primjeru ne priznaje se odgovor koji glasi samo *predikat*.**

20. zadatak

izravni objekt	neizravni objekt	objektna rečenica
(svoje) čitatelje	mi	da knjige uvijek pronađu svoje čitatelje

- Zadatak vrijedi **3 boda** jer ima tri primjera. Svaki točno riješen primjer vrijedi 1 bod.

21. zadatak

bio je (osvjedočeni) rodoljub i Europljanin

- Zadatak vrijedi **1 bod**.

22. zadatak

imenica u genitivu	imenica s prijedlogom	pridjev	zamjenica
uma	za književnost	očaravajućim	tim
srca	za tajne		
riječi			

- Zadatak vrijedi **7 bodova** jer ima sedam primjera. Svaki točno uvršten atribut vrijedi 1 bod.

23. zadatak

- b) zavisnosložena rečenica
- c) jednostavna proširena rečenica
- d) jednostavna neproširena rečenica
- a) nezavisnosložena rečenica

- Zadatak vrijedi **4 boda** jer ima a), b), c) i d) sastavnicu odgovora. Svaka točno uparena sastavnica vrijedi 1 bod.

24. zadatak

neoglagoljena / krnja / eliptična (rečenica)

- Zadatak vrijedi **1 bod**.

25. zadatak

- a) mjesna (zavisna surečenica)
- b) načinska (zavisna surečenica)
- c) subjektna (zavisna surečenica)
- d) predikatna (zavisna surečenica)

- Zadatak vrijedi **4 boda** jer ima četiri primjera. Svaka točno određena vrsta rečenice vrijedi 1 bod.

26. zadatak

vrsta prve zavisne surečenice: **objektna**

vrsta druge zavisne surečenice: **atributna**

- Zadatak vrijedi **2 boda** jer ima dva primjera. Za svaku točno imenovanu vrstu zavisne surečenice dobiva se 1 bod.

27. zadatak

Dok/Kad/Kada su istraživali natpis na drevnom češlju od bjelokosti, znanstvenici su preveli prvu napisanu rečenicu. / Znanstvenici su preveli prvu napisanu rečenicu **dok/kad/kada** su istraživali natpis na drevnom češlju od bjelokosti.

- Zadatak vrijedi **1 bod**. Samo gramatički i pravopisno točno preoblikovana rečenica vrijedi 1 bod.

28. zadatak

Hoće li mu njegovi čitatelji pòvjerovati/povjeróvati?

- Zadatak vrijedi **1 bod**.

29. zadatak

prednaglasnice/proklitike: **ne, na**

zanaglasnice/enklitike: **li**

- Zadatak vrijedi **3 boda** jer ima tri primjera.
Svaka točno razvrstana nenaglasnica vrijedi 1 bod.

30. zadatak

Rečenica je napisana **hrvatskim** jezikom, njegovim **štokavskim** narječjem i prema odrazu staroslavenskoga *jata* **ikavskim** govorom.

- Zadatak vrijedi **1 bod**. Cjelovita rečenica sa sve tri točne dopune vrijedi 1 bod.

31. zadatak

Hitro je sišla dolje polako dižući pogled prema kućerini u kojoj su bili prisutni svi njezini prijatelji. / Hitro je sišla dolje polako dižući pogled prema kućerini u kojoj su bili prisutni svi njezini prijatelji.

antonimni par: hitro – polako / hitro, polako

- Zadatak vrijedi **3 boda** jer ima tri sastavnice odgovora. Svaka točno riješena sastavnica vrijedi 1 bod.

32. zadatak

plan	projekt
pojedinačna	individualna
sastavnica	komponenta

- Zadatak vrijedi **3 boda** jer ima tri sastavnice odgovora. Svaka točno uvrštena riječ vrijedi 1 bod.

33. zadatak

d)

- Zadatak vrijedi **1 bod**.

34. zadatak

- Zadatak vrijedi **1 bod**.

Učenik dobije **1 bod** ako **jezično točnom** cjelovitom/necjelovitom rečenicom navodi traženi podatak: **češalj je od slonovače (bjelokosti) koja se morala uvoziti jer u Kanaanu nije bilo slonova**. Učenik se može poslužiti i citatom.

Npr.

- Da je riječ o luksuznom predmetu, potvrđuje podatak da je češalj izrađen od slonovače (bjelokosti) koja se morala uvoziti jer u Kanaanu tada nije bilo slonova.
- Češalj je bio izrađen od slonovače (bjelokosti) koja je tada bila skupa jer se morala uvoziti.
- „Drevni češljevi izrađivani su od drveta, kosti i slonovače, ali ti od slonovače bili su i vrlo skupi, uvozni luksuz.”

- Bio je od slonovače (bjelokosti) iz uvoza.
- od skupe uvozne slonovače (bjelokosti) – *Takav se odgovor smatra minimalnim da bi zavrijedio bod.*

Netočnim odgovorom smatra se ako učenik navodi **netočne, neodređene ili preopćenite činjenice** ili ako **odgovor nije jezično točan.**

Npr.

- Češljevi su se izrađivali od drveta, kosti i slonovače.
- Izrađen je od slonovače (bjelokosti).
- Mogli su ga kupovati samo bogati.
- Tamo nije bilo slonova.

35. zadatak

- Zadatak vrijedi **1 bod.**

Učenik dobije **1 bod** ako **citiranim ili svojim riječima** navede podatak iz teksta **da su na češlju pronađene (čvrste vanjske membrane) ličinke uši (duge pola milimetra).**

Npr.

- Istraživači su pronašli na češlju tragove ličinki uši.
- „Dodatni dokazi o namjeni češlja otkriveni su kad su ga istraživači pregledali pod mikroskopom i pronašli čvrste vanjske membrane ličinke uši duge pola milimetra.”
- Na češlju su pronađene membrane ličinke uši kad su češalj promatrali pod mikroskopom.

Netočnim odgovorom smatra se ako učenik navodi **netočne, neodređene ili preopćenite činjenice** ili ako **odgovor nije jezično točan.**

Npr.

- membrane ličinke uši
- uši duge 2 centimetra
- gledali su pod mikroskopom

36. zadatak

- Zadatak vrijedi **1 bod**.

Učenik dobije **1 bod** ako **jezično točnom** cjelovitom/necjelovitom rečenicom navodi jedan od nedostataka svih sustava pisanja prije onoga kanaanskoga: **nisu bili abecedni; oslanjali su se na stotine različitih znakova za prikazivanje riječi ili slogova; bili su složeni i komplicirani i zahtijevali su godine da ih se svlada.**

Npr.

- Prvi sustavi pisanja na svijetu nisu bili abecedni / bili su prekomplicirani / trebalo je dugo vremena da ih se svlada.
- Oslanjali su se na stotine različitih znakova za riječi ili slogove / zahtijevali su godine da ih se svlada.
- Bili su prekomplicirani i složeni, bilo ih je teško naučiti.
- Nisu bili abecedni / bili su presloženi.
- komplicirani, teški za učenje
- stotine različitih znakova za zapisivanje riječi, preteški

Netočnim odgovorom smatra se ako učenik navodi **netočne, nepotpune ili nevažne činjenice.**

Npr.

- Prvi sustavi pisanja na svijetu nastali su u Mezopotamiji i Egiptu oko 3200. godine prije Krista.
- prekomplicirana abeceda
- Koristili su ih Feničani.
- Crtali su riječi.
- preteški

37. zadatak

- Zadatak vrijedi **1 bod**.

Učenik dobije **1 bod** ako **jezično točnom** cjelovitom/necjelovitom rečenicom zaključi da **grafički prikaz na kraju članka ilustrira i potkrepljuje/potvrđuje tvrdnju da je fenički alfabet (standardizirani kanaanski abecedni sustav) temelj sustava pisanja za starogrčki, latinski i većinu modernih jezika u današnjoj Europi.** Učenik se može poslužiti i citatom.

Npr.

- Grafički prikaz pokazuje da je fenički alfabet utjecao na sustave pisanja mnogih starih jezika i preko njih na današnje moderne europske jezike.

- On pokazuje da je najstariji alfabet utjecao na razvoj mnogih starih pisama u povijesti sve do onih današnjih.
- Najstariji alfabet temelj je sustava pisanja za starogrčki, latinski i većinu modernih europskih jezika.
- „...temelj sustava pisanja za starogrčki, latinski i većinu modernih jezika u današnjoj Europi.”

Netočnim odgovorom smatra se ako učenik navodi **netočne, nepotpune ili nevažne činjenice**.

Npr.

- razvili su se mnogi jezici
- Njime su pisali Feničani.
- Njime i danas pišemo.
- najstariji jezik